

Årsmelding 2020 for NFSS

Nettverk: Funksjonshemmede, Seksualitet og Samliv

Styret som ble valgt på årsmøtet har sittet hele perioden. Styret besatte og valgte de ulike verv på første ordinære styremøte.

Styret har bestått av følgende personer:

Leder:	Frode Skjelstad	Ålesund Sykehus Seksjon for spesialisert Habilitering, voksne, Sunnmøre E-post: frode.skjelstad@helse-mr.no	Helse Midt
Nesteleder:	Hege Nilsen	Nordlandssykehuset, Bodø Habiliteringsteamet for voksne, Bodø Epost: hege.nilsen@nordlandssykehuset.no	Helse Nord
Kasserer:	Hedda Sivertsen Lervold	Sykehuset Innlandet avd. Lillehammer Epost: hedda.sivertsen.lervold@sykehuset-innlandet.no	Helse Øst
Sekretær:	Cathrine Cecilie Pande Wølner	Sykehuset i Vestfold, Tønsberg. Voksenhabilitering E-post: cathrine.wolner@siv.no	Helse sør-øst
Styremedlem:	Hildegunn Hare	Stavanger Universitets Sjukehus AFMR Lassa, Seksjon for Habilitering for voksne Epost: hildegunn.hare@sus.no	Helse Vest

Styret har personlige varamedlemmer i fall de er fratredende selv:

Varamedlem Helse Midt: Eli Brandal
Helse Nord: Heidi Solvang
Helse Øst: Torunn H. Gammelsrud Finpå
Helse Sør-Øst: Christine Spilleth (t.o.m. 01.12.20.)
Helse Vest: Tine Waller

Styrets arbeid i 2020

Styremøter:

Styret følger et årshjul som danner fundamentet/strukturen i arbeidet.

Det har vært avholdt to styremøter med fysisk oppmøte, samt åtte videomøter i 2020. Styremedlemmer har kontakt utenfor de oppsatte møter dersom det er behov for dette. Det ble avholdt fysisk styremøte under årskonferansen i Stavanger i mars, samt fysiske møter i Oslo i januar og i august. Det benyttes i stor grad e-post, og Skype for helse-nett blant styremedlemmer og vararepresentanter, dette fungerer fint både til orientering til styret, drøfting av tema og saker ved behov. Samt at Skype for helse- nett benyttes til digitale møter.

Styret har behandlet 56 saker inneværende år. Hovedarbeidet til NFSS ved styret, er planlegging og gjennomføring av den årlige nasjonale nettverkskonferansen. Årskonferansen går over tre dager.

I 2017 ble det besluttet å gjøre en replikasjon av tidligere studier innen tema seksualitet og funksjonshemming. Ett av formålene med denne var å undersøke om nettverket sitt arbeid oppnår de mål som er ønsket, og om vi treffer med de kompetansehevende tiltakene som iverksettes hvor da bl.a. den nasjonale konferansen utgjør en vesentlig del. Replikasjonen ble påbegynt i 2018, dets funn ble presentert under konferansen 2020 i Stavanger med tittelen «Seksualitet og funksjonshemming- hvordan er situasjonen i norske habiliteringstjenester – HF». Helsedirektoratet har mottatt rapporten via e-post v/ Arild Myrberget.

Konferanse 2020

Årskonferansen ble arrangert i Stavanger 10-12 mars på Radisson Blue Atlantic Hotel. Temaet for konferansen var: «Seksualitet i et livsløpsperspektiv». Dette tema har blitt bærende for flere konferanser og betegner arbeidet til NFSS godt da det omfavner hele aldersspennet og inkluderer alle.

Det var påmeldt ca 95.deltagere, hvorav 60 – 70 møtte til konferansen. Flere deltagere fikk reisenekt rett i forkant av konferansestart grunnet pandemien, og flere deltagere som møtte i Stavanger ble tilbakekalt av sine arbeidsgivere i løpet av oppholdet. Mot slutten av konferansen var det igjen rundt 35 deltagere. Dette gjorde at flere deltagere ikke gjorde opp

---

med hotellet før avreise, noe som satte NFSS i en vanskelig situasjon. Da alle opphold ble booket gjennom NFSS som organisasjon, ble NFSS sittende ansvarlig for oppgjøret av de ubetalte regningene som var på 200.000 kr. Det har i etterkant blitt gjort et omfattende og tidkrevende arbeid gjennom møter med hotellet og innkreving av kostnader fra ulike deltagere og arbeidsgivere. NFSS har gjennom strukturert og krevende arbeid klart å få tilbakebetalt fra de deltagerne dette gjaldt.

16 ulike forelesere var booket, hvorav flere meldte forfall grunnet Covid-19, og fikk reisenekt av sine arbeidsgivere.

Fire regioner var representert under konferansen i Stavanger 2020. Fravær av deltagelse fra Helse Midt skyldes pandemi, Covid – 19.

Underveis i konferansen holdt styret seg fortløpende oppdatert på retningslinjer som kom fra FHI med tanke på nasjonale tiltak. Konferansen ble avsluttet rett i etterkant av statsministerens tale og nedstengning av landet 12 mars 2020.

Æresmedlemmer

Heidi Solvang ble utnevnt til æresmedlem under årskonferansen på Radisson Blue Atlantic Hotel Stavanger 2020.

Regionalt arbeid

Regionalt arbeid i de ulike helseregionene har i 2020 sett noe annerledes ut enn ved et normalt år. Vanligvis gjennomføres det flere fysiske regionale samlinger i enkelte regioner, men disse har i stor grad vært avlyst. Det har vært avholdt enkelte digitale møter som erstatning. Habiliteringstjenestene i de ulike regionene har også hatt svært ulike rammer og ulik arbeidshverdag med tanke på prioriteringer, sett ut fra smittetrykk og restriksjoner i den enkelte region.

Regionene har allikevel, så lang det har vært mulig, forsøkt å opprettholde lokale aktiviteter som nettverk, tilpassede kurs og omgjøring av større kurs til webinarer.

Helse sør-øst

Det har vært jobbet med forespørsler fra kommunene om kursing av personalgrupper for økt kompetanse vedr. seksualitet og seksuell helse, veiledning, undervisning til sexologistudenter og samarbeid med barnehus og dere konsultasjonsteam. Lite aktivitet utover normalaktivitet grunnet Covid -19.

Helse –øst

Innlandet (helse sør-øst) har igangsatt et samarbeidsprosjekt mellom Statens barnehus Hamar og Habiliteringstjenesten Sykehuset innlandet, med formål om å øke kompetansen internt, men også for kompetanseheving i 1 linjen og hos politiet, og sikre et godt samarbeid rundt særlig sårbare knyttet til seksuelle overgrep og vold.

Det er avholdt digitalt regionalt nettverksmøte. Ellers lite aktivitet grunnet Covid – 19.

Helse- midt

Helse-vest

Helse- nord

Helse nord har jevnlig regionale møter hvor de tar opp ulike temaer og drøfter caser. Det er gjennomført et webinar i januar, som var et samarbeid med Habiliteringsteamet for voksne, RKK og Statens barnehus, Bodø. Tema var Seksuelle overgrep mot sårbare voksne. Det har også blitt utgitt en bok fra et annet fagnettverk i helse nord (jan.2021): *Utviklingshemming og seksuelle overgrep*. Flere i fagnettverket om seksualitet bidro i denne boken.

Samarbeid

NFSS samarbeider med flere ulike instanser når det gjelder kunnskap om funksjonshemming og seksualitet. Blant annet Statens Barnehus, Barne-ungdoms- og familiedirektoratet, MSO (medisinernes seksualopplysning) SMISO - Senter mot incest og seksuelle overgrep, Fylkesmennene, NAKU, SOR og Unge funksjonshemmedes organisasjon. Da vi i svært mange saker jobber tett på kommunen, arbeides det jevnlig med kompetanseoverføring til ulike fagmiljøer der, noe som bidrar til godt forebyggende arbeid og økt kvalitet på tjenestene. Dette er etter samhandlingsreformens intensjoner, og føringer Helsedirektoratet har gitt NFSS i sitt tildelingsbrev.

NFSS som fagnettverk må ha sitt fundament i et mandat. Arbeidet må også være basert på et behov hos aktører og deltagerer til å treffes for faglig påfyll. Nettverket må ha engasjement og søke å påvirke fagfeltet via nasjonale konferanser, arbeid regionalt og være en viktig instans i nasjonale høringer.

Systematisk arbeid for kompetanseheving på feltet, og på den måten forankre viktigheten av arbeidet hos ledelse i kommunene, de ulike helseregionene/ helseforetakene og direktorat prioriteres høyt.

Styrets medlemmer og nettverkets medlemmer, søker stadig å spre kunnskap og øke kompetanse ved å være bidragsyttere inn i nystartede regionale nettverk. Vi ser viktigheten av å sitte i referansegrupper for utarbeidelse og utvikling av videreutdanninger og e-læring, opprette kontakt og samarbeid med andre instanser i helseforetakene, samt bidra inn i ved utgivelse av faglitteratur og artikler i fagtidsskrift.

Økonomi

Med bakgrunn i årsmelding fra 2019, så er det fortsatt slik at styret i NFSS jobber med å balansere regnskapet, slik at midler det søkes om fra helsedirektoratet blir bokført innenfor det året man faktisk søker midler for. Dette er en jobb som krever kompetanse i hht regnskap og styret har derfor vært nødt til å be om bistand fra autorisert regnskapsfører. Bokføring av midler og vurdering av egenkapital er nå på vei i riktig retning og det forventes at dette vil være i orden i løpet av 2021, 2022.

Grunnet covid-19 så er det blitt benyttet mindre enn antatt av årets midler, da man ikke har fått gjennomført de planlagte aktiviteter som NFSS hadde satt seg som mål for 2020.

Kasserer vil legge frem revidert regnskap for 2020, og budsjett for neste års drift på årsmøtet. Årsmøtet avholdes 2020 digitalt.

NFSS hjemmeside

Nettverket fikk sin egen nettside www.nfss.no i 2009. Denne siden skal fortsette å være operativ, og det er ønskelig at nettverkets medlemmer kommer med aktuelle innspill og bidrag som kurs, konferanser, fagartikler, utdanningsmuligheter osv.

Mange tar kontakt med nettverket etter at de har sett informasjon på nettsiden, og på den måten spres temaet funksjonshemming/utviklingshemming og seksualitet.

Styret har engasjert et firma til å revidere nettsiden og drifte denne. Medlemmer i styret har også redigeringsmuligheter og tilgang til å administrere enkelte områder. Nettsiden var delvis revidert og ble presentert på konferansen i Trondheim 2019.

Facebook

Facebooksiden «NFSS – Nettverk: Funksjonshemmede, seksualitet og samliv» er administrert av styret i NFSS. Dette er en lukket gruppe som krever forespørsel om medlemskap. Gruppen ble opprettet september 2017 og har i dag over 420 medlemmer.

Gruppen deler konferanser, kurs, litteratur, forskning, spørsmål fra medlemmer og lignende.

Samarbeid med Helsedirektoratet

Styret i NFSS har alltid fått faglig støtte fra Helsedirektoratet i tillegg til økonomisk støtte. Den økonomiske støtten har over år gjort det mulig å drive nettverk og arrangere den nasjonale konferanse som kommer hele fagfeltet til gode og som er i tråd med nasjonale føringer jmf. «Snakk om det – Strategiplan seksuell helse 2017 -2022»

Arild Johan Myrberget som fungerer som kontaktperson i direktoratet for NFSS.

Seksualtekniske hjelpemidler

Ansatte ved Habilitering som arbeider med tema seksualitet, veileder målgruppen ved spørsmål om seksualtekniske hjelpemidler. Alle autoriserte leger i Norge kan rekvirere/ bestille seksualtekniske hjelpemidler. Det er også mulig å skaffe seksualtekniske hjelpemidler som ikke er på avtale med NAV.

Informasjon vedr. seksualtekniske hjelpemidler finnes på NAV sine sider.

Steriliseringsrådet.

Steriliseringsrådet ble oppnevnt våren 2012 og er utnevnt for 4 år. Rådet fungerer som klageinstans for de fylkesvise steriliseringsnemdene. Rådet skal spre informasjon om sterilisering og følge med på det som skjer på området. Steriliseringsrådet har ofte hatt informasjon på de nasjonale konferansene om sitt arbeid og hva som er faglig aktuelt på feltet. Spesialisthelsetjenesten ved Habiliteringstjenestene veileder ofte i saker som omhandler sterilisering og personer med utviklingshemming. Peter Zachariassen er en kontakt for NFSS inn i steriliseringsrådet.

Gjeldende veileder til lov og forskrift «Lov om sterilisering» - 2012 IS-2024.

www.helsedirektoratet.no/folkehelse/sekseuell-helse/sterilisering/Sider/default.aspx

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/steriliseringsloven-med-kommentarer>

Deltagelse fra NFSS på Nordisk konferanse.

Tidligere år har hele eller deler av styret i NFSS reist på den Nordiske sexologi konferansen, NACS. I 2017 ble en representant sendt av gårde. Påfølgende år har dette ikke vært prioritert, da det ikke er i tråd med de retningslinjer Helsedirektoratet legger til grunn for bruk av midler som blir tildelt.

Styrets stemme

NFSS ønsker å være en aktuell aktør når det gjelder retningslinjer og høringer som gjelder habiliteringsfeltets målgruppe. Det er tidligere gitt uttalelse vedr. nye nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfaglige utdanninger, nasjonal handlingsplan om vold i nære relasjoner, og høringsuttalelsen vedr. kjønnsinkongruens.

Satsningsområder

Det er lagt føringer for kompetansehevende arbeid mot førstelinjen, samt spesialisthelsetjenesten ved Habiliteringstjenestene fra Helsedirektoratet. Dette er drøftet i styret, og man ønsker å videreføre dette arbeidet.

Det har fra styret sin side vært viktig å holde fokus på å ivareta habiliteringstjenestene og samtidig ivareta representanter fra andre arenaer. Ved planlegging av den nasjonale årskonferansen blir det lagt stor vekt på at det faglige innholdet skal gjenspeile ulike arenaer, fagfelt og ulike grad av kompetanse og erfaring hos deltagerne.

Styret takker for tilliten!

Frode Skjelstad
Leder

Hege Nilsen
Nestleder

Hedda Sivertsen Lervold
Kasserer

Hildegunn Hare
Styremedlem

Cathrine C. Pande Wølner
Sekretær
